

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Quæstio V. De divisione causarum in communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

vi illius esse secundo, plura spacia occupare, hocque esset quod daret illud esse secundo.

INSTAT 1. idem. Hæc sententia admittit aliquid difficilius, quam fides doceat de productione divinarum Personarum, scilicet productum à producente, distingui præcisè, solum ratione actionis, non autem ratione termini & effectus producti: nam hic ut distinctus ab actione, est idem prorsus cum seipso producente, cum tamen Personæ divinæ non solum realiter distinguantur à producentibus, ratione productionis quâ producuntur, sed etiam ratione termini producti.

RESPONDETUR. In vertendo argumentum, quod si idem producat secundo à causa etiam distincta realiter, tamen difficilius hoc erit, quam id quod fides docet. Quando enim Pater producit Filium est terminus distinctus realiter, quando etiam idem Pater cum Filio producit Spiritum Sanctum, est distinctus realiter terminus, hic autem duplici productioni idem respondet terminus. Adde, non in hoc sita esse difficultatem Mysteriorum Trinitatis, quia inter producentem & productum est distinctio realis, sed quia producat & productum distincta realiter, identificantur in eadem natura: nos autem non dicimus idem producat seipsum secundo, distingui realiter cum identificatione, à producto primo.

INSTAT 2. idem. Distinctio inter producat & productum possibilis est, non minor eâ, quam fides inter personam producentem, & productam agnoscit. Atqui inter personam producentem & productam, non solum admittit fides distinctionem personæ productæ, à producente, ratione productionis, sed etiam ratione termini producti. Ergo minor possibilis non est.

RESPONDETUR. Invertendo argumentum, ut supra, nimirum casu quo idem producat secundo à causa distincta realiter, quod ratione termini, inter illa producta, distinctio non erit. Directè autem dici potest distinctionem inter producat, & productum primo, non esse possibilem minorem, est enim cum identificatione in natura: possibilem tamen esse majorem in distinctionem, inter producat, & productum, non primo; licet in divinis repugnet tale productum non primo.

INSTAT 3. idem. Ex hac sententia sequitur, possibile esse, ut filius non tantum ratione personæ, sed etiam ratione naturæ, producat à Persona producente; siquidem per realem productionem in nostra sententia, non tolleretur ejusdem, realis identitas, cum producto & producente.

RESPONSUM supra, cum natura divina, dicat rationem improducti, non posse eam produci secundo. Unde ulterius dicitur, realem productionem primam, inferre essentialiter distin-

ctionem realem, non autem omnem, ut sic, productionem realem; quia autem in divinis, non potest esse productio, nisi primo, hinc fit, ut in divinis arguat distinctionem realem.

OBJICITUR 3. Communiter. Non potest idem generare seipsum secundo, seu, esse Pater sui ipsius secundo, non potest idem esse Dominus, & servus sui secundo. Ergo nec producere seipsum secundo.

RESPONDETUR discurrendo, ut sic, de generatione. Non apparet cur ignis A, easdem dispositiones, & seipsum secundo, educere, generareque non possit ex eadem, vel alia parte materiæ. Discurrendo etiam de generatione filiativa, potest esse quæstio de re, & quæstio de voce: quæstio erit de re; An formam materiam suam, dispositionesque illius secundo, ponere non possit genitum, item, an homo dispositiones ad sui generationem secundo ponere non possit, ad quas secundo Deus producat eandem animam. Et in hac parte quæstionis, affirmativa pars tenenda. Quæstio autem erit de voce. An debeat dici principium ita disponens, Pater. Probabileque est non posse dici, quia usus, hoc nomen Pater, applicat ad primo generatione producat. Quod attinet ad servum, dici posset, quod nullus possit esse rigorose servus sui ipsius, quia iustitia est virtus ad alterum, secundo autem productus à se, non esset sibi alter; jam autem in definitione rigorose producti, nego quod intret alteritas, cum hoc tamen stat, quod productus secundo, possit sibi exhibere servitium, obligare se &c.

QUÆSTIO V.

De divisione causarum in communi.

PRæmissa divisione in causam creatam & increatam, attingemus divisiones magis necessarias easque Philosophici juris.

Aristoteles divisit causas in materialem, formalem, efficientem, finalem; divisionis hanc adfert rationem Suarez. Dantur de novo rerum productiones, omne autem quod fit, ab alio fit; & hoc erit causa efficiens, & quia nullum agens agit, nisi motivo boni, hoc bonum finis erit; quia verò ex nihilo nihil fit, datur præiacens subjectum, & hoc est Materia. Quia vero efficiens debet aliquid de novo efficere, effectus ille erit forma, quod si sit effectus altior illo, qualis est spiritualis substantia, non nisi creatione ponenda, debet non nisi ponere dispositiones exigitivas, ut prima causa aliquid creet. Rursus alia est causa totalis, quæ sola, quantum ex illa, producat effectum, & alia est Partialis, quæ non nisi unâ cum aliis causat. Rursus alia est causa Physica, alia moralis. Physica est, quæ per

per verum & realem influxum determinat ad existendum. Moralis autem causa est, quæ consulendo, imperando &c. influit in effectum. Alia autem est causa instrumentalis. Alia principalis, de quibus ubi de Efficienti. Deinde alia est causa per se, & alia per accidens ex secundi Physicorum tex. 33. Causæ per se dicuntur, quæ causant effectum, quæ tales, ut dum musicus cantat. Causa autem per accidens est, quæ non nisi conjungitur cum eo, quod est causa, vel contingenter influit in effectum. Denique alia est causa proxima, alia remota. Remota est quæ medio effectui à se producto influit. Proxima autem, quæ immediatè influit. Hinc insurgit difficultas: An causæ remotæ sint verè causæ. Distinguit Oviedo & dicit, causam remotam dupliciter se posse habere, primò, ut producendo effectum, medio, quo agit illum, tamen non conservet, & sic Abraham avus, Patrem Josephi

Jacobum, non conservabat; Secundò, causa remota vel actu producit, vel actu conservat effectum, medio quo agit & hanc causam, dicit esse veram & propriam causam, non verò priorem. Ratio ejusdem. Quotiescunque effectus ita dependet à causa, ut sine illa, vel vices illius suppleto, subsistere non possit, illa causa est per se influens, si enim per accidens influeret, subsisteret effectus illa non subsistente, vel non posita, loco illius alià, & ita ædificium subsistit, si musicus ædificet; respectu enim ædificii, musica per accidens se habet; jam autem mortuo avo, nullus defectus suppletur in generatione nepotis. Quando verò calor in igne productus, producit alium calorem in aqua, ignis respectu illius secundi caloris, est verè causa, quia illo deficiente & non suppleto per alium ignem, deficiet calor in aqua receptus. Vide de hoc Oviedo.

DISPUTATIO II.

De Causis in Communi comparative spectatis.

Disputabitur hinc imprimis de Causis conjugatim acceptis per ordinem ad effectus; An scilicet idem effectus à pluribus causis produci possit? rursus de causis inter se comparatis: An scilicet una aliam causare possit?

QVÆSTIO I.

An duæ causæ eundem effectum causare possint.

Potest procedere questio: An duæ Causæ conjunctim, possint eundem effectum causare; deinde an possint divisim. *Sic*

DIFFICULTAS I.

An duæ causæ divisim, eundem effectum causare possint.

PRÆMITTO I. Non esse difficultatem de causalitatibus, si ille sunt modalitates distinctæ, quod quæ causalitate agit unum, agens eadem numero non possit agere aliud.

RATIO est. Sunt enim essentielles determinationes, vi quarum habet hoc agens, ut agat. Si ergo non sit hoc agens, jam illud determinare non poterit illa Modalitas.

PRÆMITTO 2. Esse difficultatem de insit Causis, an scilicet eum effectum, idque eundem nume-

ro, possit alia causa causare, non quidem Primam sed Secundam. Quæ questio videtur esse independentem à mente Aristotelis tractanda; nam si ille agnovit causam primam, omnia ex necessitate agere, multò magis id sensit de causis secundis, quod necessariò sint ad hos effectus determinatæ, & ex proportionem, quòd hi effectus sint ad has causas determinati, idque clarè indicat octavo Metaph. tex. 12. & secundi Physic. tex. 36. & quamvis ille agnovit causas, & æquivocas, & per accidens, non agnovit tamen causas per accidens in isto sensu: quòd possint causare effectum, quem aliæ causæ causant, sed in isto sensu; quòd non per se influant in effectum. Æquivocas item causas agnovit isto sensu; quòd eminenter contineant perfectionem suorum effectuum in eo genere, in quo illos causant; sed non agnovit, quòd contineant cum vi, quemcunq; similem numero producendi effectum, ita ut sit quidè in causa æquivoca vis producendi eundem effectum, unà cum univoca causa, non tamen divisim ab illa.

PRÆMITTO 3. Non esse difficultatem de causis intrinsecis. An scilicet duæ causæ distinctæ, successivè eundem effectum causare possint. Indubiè enim non possunt. Ratio, quia cum effectus causarum intrinsecarum sit idem realiter cum ipsismet causis, si in re non sint eadem causæ, in re non erit idem effectus, adeoque à duabus causis intrinsecis etiam divisim, idem effectus causari non potest. Tota ergo difficultas